

ภาคผนวก

แนวคำสัมภาษณ์ องค์กรชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง เรื่อง ศักยภาพขององค์กรชุมชนในการพึ่งตนเองทางสาธารณสุขมูลฐาน

คำชี้แจง : แนวคำถามนี้ใช้เป็นแนวทางในสัมภาษณ์ แบบเจาะลึก (Indepth Interview) และการสนทนากลุ่ม(Focus Group Discussion)ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Imformants)

เนื้อหา : ข้อมูลครอบคลุมเนื้อหา ต่อไปนี้

- 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
- 2) ปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม
- 3) กิจกรรมการสาธารณสุขมูลฐาน
- 4) ศักยภาพขององค์กรชุมชน และผู้เกี่ยวข้อง
- 5) สถานภาพการพึ่งตนเองทางสาธารณสุขมูลฐาน

รายละเอียดของแนวคำสัมภาษณ์

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
 - ชื่อ อายุ เพศ การศึกษา ฐานะ บทบาทในหมู่บ้าน/ชุมชน
2. ปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม
 - 2.1 ประวัติศาสตร์และความเป็นมา
 - ชุมชนแห่งนี้มีพื้นฐานความเป็นมาอย่างไร ตั้งมานานเท่าใด พื้นเพของคนที่นี่ เป็นใครมาจากไหน และมีความสัมพันธ์กับชุมชนอื่นอย่างไร
 - การปกครองในชุมชนเป็นอย่างไร รัฐมีอิทธิพลต่อการปกครองของชุมชนหรือไม่ อย่างไร
 - 2.2 ขนาดและจำนวนประชากร
 - ชุมชนแห่งนี้มีประชากร เท่าใด มีโครงสร้างประชากรอย่างไร
 - 2.3 สภาพภูมิศาสตร์ และการคมนาคมติดต่อ
 - ชุมชนแห่งนี้ตั้งอยู่ที่ใด ติดต่อกับที่แห่งใด มีเส้นทางการคมนาคมติดต่อกับชุมชนอื่นๆ อย่างไร หรือทางใดบ้าง

- สภาพการคมนาคมเป็นอย่างไร และค่าใช้จ่ายในการเดินทางที่คนในชุมชนใช้อยู่ในปัจจุบัน และที่ผ่านมา
- ชุมชนนี้อยู่ห่างจากเมือง จังหวัด หรือ ชุมชนขนาดใหญ่/ตลาด มากน้อยเพียงใดที่ใดที่เป็นที่ที่ชาวบ้านออกไปติดต่อซื้อหาของใช้
- ชาวบ้านสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากภายนอกได้ยากง่ายเพียงใด สื่อที่ชาวบ้านเข้าถึงส่วนใหญ่คืออะไร

2.4 การประกอบอาชีพ และสภาพทางเศรษฐกิจ

- อาชีพสำคัญ ๆ ของชาวบ้านในชุมชนคืออะไร การประกอบอาชีพดังกล่าวมีผลต่อการใช้ชีวิตประจำวันอย่างไร
- ชาวบ้านมีการอพยพหรือย้ายไปทำงานนอกหมู่บ้านหรือไม่ มากน้อยเพียงใดส่วนมากไปทำงานอะไร ที่ใด และมีวงจรการย้ายเข้าและย้ายออกในรอบปีอย่างไร
- สถานะความเป็นอยู่ของคนในชุมชนเป็นอย่างไร ถ้าแบ่งฐานะคนจน พอมีพอกินและคนรวย แต่ละกลุ่มมีสัดส่วน มากน้อยต่างกันอย่างไร ความแตกต่างระหว่างชีวิตความเป็นอยู่ของคนจนกับคนรวยแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด

2.5 ชีวิตความเป็นอยู่

- สภาพการตั้งบ้านเรือน และความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน ปกติ หรือมีความทันสมัยเพียงใด (โดยเฉพาะเมื่อดูจากอาหารการกิน ของใช้ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ
- ชาวบ้านส่วนมากจบการศึกษาระดับใด มีโลกทัศน์และความสนใจทางการเมือง และสังคมภายนอก มากน้อย เพียงใด
- ชาวบ้าน มีประเพณีประจำท้องถิ่นอะไร มีบทบาทต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชนอย่างไร และชาวบ้านให้ความสำคัญในประเพณีท้องถิ่นมากน้อยเพียงใด

2.6 สิ่งแวดล้อมของชุมชน

- ภายในชุมชนมีกลุ่มสังคม (Social groups) อะไรบ้าง มีลักษณะอย่างไร ประกอบด้วยใคร มีบทบาทต่อกันและกันอย่างไรบ้าง (ต่อชาวบ้านและต่อกลุ่ม)
- ภายในชุมชนมีความขัดแย้งระหว่างกลุ่มหรือไม่ มากน้อยเพียงใด มีอิทธิพลกำหนดความเป็นไปของกิจกรรมพัฒนาหรือไม่ เพียงใด
- ทักษะ/ปฏิกิริยา ของกลุ่มและชาวบ้านที่มีต่อทางราชการและข้าราชการเป็นอย่างไรบ้าง

- โครงสร้างอำนาจ (power structure) ภายในชุมชนเป็นอย่างไร ใคร/กลุ่มใดมีบทบาทในการกำหนดการตัดสินใจในเรื่องสำคัญของหมู่บ้าน และมีอิทธิพลทางความคิดต่อชาวบ้านคนอื่น ๆ อย่างไร
- ภายในชุมชนมีลักษณะเครือญาติ (kinship) เพียงใด ลักษณะเครือญาติมีผลต่อการรวมกลุ่ม/ต่อความขัดแย้ง ของประชาชนหรือไม่อย่างไร
- ระบบสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ และการเงินของชุมชน จัดทำกันอย่างไรมีประสิทธิภาพหรือไม่ อย่างไร แหล่งสนับสนุนมีกี่แหล่ง อะไรบ้าง
- ในชุมชนมี Input จากภาครัฐ มากน้อย เพียงใด มีบทบาทต่อกิจกรรมของชุมชน หรือไม่อย่างไร ถ้าไม่มีหรือไม่น้อยลง จะทำให้การดำเนินงานภายในชุมชน เลือมถอย/ตกต่ำหรือไม่ เพียงใด

3. กิจกรรมสาธารณสุขมูลฐานในชุมชน

- กิจกรรม ทั้ง 14 กิจกรรม มีกิจกรรมใดบ้างที่เป็นปัญหา อย่างไรและกิจกรรมใดที่ไม่เป็นปัญหาของชุมชน อย่างไร
- ชุมชนดำเนินการกิจกรรมสาธารณสุขมูลฐานอย่างไร
- ใคร/กลุ่มใด มีบทบาทรับผิดชอบกิจกรรมเหล่านั้น
- ผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร สำเร็จหรือล้มเหลวหรือไม่อย่างไร
- ประชาชน มีส่วนร่วมหรือไม่อย่างไร
- รัฐบาลสนับสนุนกิจกรรมนั้นอย่างไร มีอะไรบ้าง

4. ศักยภาพขององค์กรชุมชน

4.1 สถานะภาพทางเศรษฐกิจ สังคม ของกรรมการ/ผู้นำองค์กร

- กรรมการ คือใคร เข้ามาเป็นกรรมการได้อย่างไร
- กรรมการแต่ละคน /ผู้นำมีฐานะทางเศรษฐกิจ ทางสังคม และทางอำนาจอย่างไร ในหมู่บ้าน
- ภูมิหลังทางสังคม (การศึกษา, ประสบการณ์การแก้ปัญหา ฯลฯ) เป็นอย่างไร
- มีความสัมพันธ์กับภายนอก (ราชการ, เอกชน, ชุมชน) อย่างไร
- แต่ละคนเป็น กรรมการในองค์กรอื่น ๆ ในหมู่บ้าน หรือไม่อย่างไร อะไรบ้าง

4.2 จิตสำนึก /แรงจูงใจ/การรับรู้ของกรรมการ/ผู้นำองค์กร

- ตอนริเริ่มจัดตั้งองค์กร อะไรคือแรงจูงใจในการเข้ามามีส่วนร่วม ดำเนินการมีความเข้าใจและรับรู้เกี่ยวกับองค์กรอย่างไร
- มองเห็นประโยชน์ขององค์กร อย่างไรบ้าง ทั้งต่อตนเองและชุมชน

- มีความเข้าใจในหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองในองค์กรอย่างไร
- มีพลังผลักดันในการทำงานหรือไม่อย่างไร

4.3 ประสิทธิภาพ หรือผลงาน ขององค์กร

- มีการทำงานเป็นคณะทำงานหรือ มีกรรมการบางคนเท่านั้นที่ทำงาน บทบาทการทำงาน เป็นอย่างไร
- ผลงานในการดำเนินงานขององค์กรที่ผ่านมาเป็นอย่างไร
- คนในองค์กรให้ความสำคัญ/ความสนใจ ในการสร้างความสัมพันธ์กับชาวบ้านเพียงใด ด้านใดบ้าง
- องค์กรมีความสัมพันธ์กับองค์กรอื่น ๆ ในหมู่บ้าน/นอกหมู่บ้าน อย่างไรและมีความสัมพันธ์กับองค์กร ภาครัฐ/เอกชน หรือไม่ อย่างไร
- ฐานะความสำคัญขององค์กรในหมู่บ้านเป็นอย่างไร เมื่อเปรียบเทียบกับองค์กรอื่น ๆ ในหมู่บ้านเดียวกัน

5. สถานะภาพการพึ่งตนเองทางสาธารณสุขมูลฐาน

5.1 องค์กรประกอบ 3 ก. คือ องค์กร, กองทุน, กำลังคน

- องค์กรที่จัดตั้ง ได้รับการเตรียมด้วยวิธีการอย่างไร (เป็นไปเพื่อการพึ่งตนเองหรือไม่) มีอิทธิพลทางด้านการตัดสินใจ มากน้อยเพียงใด อย่างไร มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ในชุมชนหรือไม่ อย่างไร การเสาะแสวงหาและใช้ทรัพยากร มีมากน้อยเพียงใด องค์กรปฏิบัติตามคำสั่ง หรือ คิดเองทำเอง
- บทบาทขององค์กรในการปฏิบัติงาน การตัดสินใจ เป็นอย่างไร
- กองทุนมีความเคลื่อนไหวกิจกรรมใหม่ มีกำไร มีผลงาน หรือให้ประโยชน์ต่อชุมชน มากน้อย เพียงใด
- มีการเตรียมกำลังคนในชุมชนอย่างไร กรรมการ/ผู้นำ มีความสามารถในการตัดสินใจ การปรับใช้เทคโนโลยี มากน้อย เพียงใด ถึงขั้นไหน ที่ต้องการพึ่ง เจ้าหน้าที่

5.2 เจ้าหน้าที่/นักวิชาการและนักการเมือง

- เจ้าหน้าที่ได้ออกเยี่ยมเยียนชุมชนหรือไม่ นิเทศอะไรบ้าง มีประโยชน์อย่างไร
- นักการเมืองได้ต่อสู้หรือเป็นตัวแทน เรื่องการพึ่งตนเองของชุมชนมากน้อย เพียงใด

5.3 งบประมาณ

- งบประมาณที่ลงไปชุมชน มีการเปลี่ยนแปลงมากน้อยเพียงไร อย่างไร องค์กรชุมชน มีอิสระในการตัดสินใจใช้งบประมาณเองหรือไม่

5.4 การจัดการงานพัฒนา

- มีโครงการพัฒนาชนบทต่าง ๆ เข้ามาสู่ชุมชนมากน้อยเพียงใด มีที่ตรงไหนบ้างที่เปิดโอกาสให้ชาวบ้านตัดสินใจเอง ทำอะไรเอง แค่นั้น งานแบบไหนชาวบ้านทำได้เอง งานแบบไหนต้องได้รับการสนับสนุน

5.5 เครือข่ายการติดต่อสื่อสาร และกลยุทธ์ สื่อสาร

- ชาวบ้านรับรู้ข้อมูลอย่างไร มาจากใคร /Media ที่ใช้คืออะไร ครอบคลุมหรือไม่ อย่างไร มีช่องว่างของการได้รับข้อมูลข่าวสารในชุมชนหรือไม่ อย่างไร

5.6 อำนาจการตัดสินใจของชุมชน

- ชุมชนมีการตัดสินใจในปัญหาต่าง ๆ หรือเรื่องราวต่าง ๆ โดยใคร เป็นอย่างไรตอนต้น / ตอนกลาง/ตอนปลายโครงการ หรือ กิจกรรม การตัดสินใจเปลี่ยนไปหรือไม่ แค่นั้นอย่างไร

5.7 การวางแผน

- ข้อมูลที่ชาวบ้านเก็บรวบรวมมา ได้มีการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนดำเนินงานหรือไม่ อย่างไร
- การวางแผนทุกระดับในชุมชน มีผลกระทบต่อโครงการ/กิจกรรมที่ทำแผนเหล่านั้นได้ครอบคลุมถึง ความคล่องตัวและการพึ่งตนเองได้หรือไม่เพียงใด มีการรับแผนให้เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร และแผนนั้นตอบสนองความต้องการของชุมชนหรือไม่ เพียงใด

5.8 การส่งเสริม สนับสนุนการใช้ จปฐ. (ความจำเป็นขั้นพื้นฐาน)

- ชุมชนได้ใช้ข้อมูลจาก จปฐ. มาเป็นกลไกในการจัดการกับปัญหา ตามเกณฑ์ จปฐ. หรือไม่ อย่างไร มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมตามเกณฑ์ จปฐ. หรือไม่ อย่างไร
- กองทุนที่สร้างขึ้นในชุมชน สามารถไปสนับสนุนการพัฒนา หมู่บ้านได้จริงหรือไม่ ได้สนับสนุนเกณฑ์ จปฐ. หรือไม่ และชาวบ้านทำอย่างไร
- ชาวบ้านได้รับการฝึกอบรม เกี่ยวข้องการใช้ จปฐ. อย่างไร ผลงานจากการที่ชาวบ้านได้ใช้ จปฐ. เป็นอย่างไร

5.9 การเตรียมชุมชนให้เป็นครู

- ชุมชนสามารถสอน ชุมชนอื่นๆ ได้หรือไม่ อย่างไร ผู้ถูกสอนสามารถนำไปใช้ได้จริงหรือไม่อย่างไร และมีวิธีการเรียนการสอนหรือการถ่ายทอดเทคโนโลยีระหว่างหมู่บ้านอย่างไร
-

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายธนดิษฐ์ ชัยนันท์
วัน เดือน ปี เกิด	7 สิงหาคม 2515
ที่อยู่ปัจจุบัน	74/2 หมู่ที่ 6 ตำบลริมปิง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนจักรคำคณาทร ลำพูน ปีพุทธศักราช 2533 สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรเจ้าพนักงานสาธารณสุข วิทยาลัย การสาธารณสุขภาคเหนือ พิษณุโลก ปีพุทธศักราช 2535 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต(บริหาร สาธารณสุข)มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ปีพุทธศักราช 2538
ประสบการณ์ในการทำงาน	ตำแหน่ง เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน ระดับ 2-3 สถานีอนามัย ตำบลริมปิง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ปีพุทธศักราช 2535 - 2539 ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุข ระดับ 3-4 สถานีอนามัยตำบล ริมปิง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ปีพุทธศักราช 2539-2542